

Overleg	Strategisch Beraad ETD (SB 33)
Datum & tijd	10 december september, 10.00 – 12.30u
Locatie	Digitaal via Webex
Leden	Elly Plooij-van Gorsel (Voorzitter) Jacques Snel (Vz. Tactisch Beraad), Jos Schaffers (VvV), Marcel Wendt (Digidentity), Maurice van Erven (VNG), Willemijn Vlasman (KPN)
Andere deelnemers	Peter Verhagen (BZK), Michel van Loon (Logius), Féline van der Heyden (Logius)
Afwezigen	Hetty Lucassen (BZK), Rodrique Engering (KvK)
Classificatie	Openbaar

1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda

De voorzitter heet allen welkom en opent de vergadering.

Mededelingen:

- Hetty Lucassen is afwezig en laat zich vervangen door Peter Verhagen.
- De secretaris, Féline van der Heyden, zal eind februari afscheid nemen, mede vanwege de aanscherping van de controle op de wet DBA. Logius zoekt met spoed een goede vervanger. Vanwege de continuïteit plannen we het eerste SB van 2025 in februari. Dan nemen we afscheid van Féline en kunnen we hopelijk ook kennismaken met een nieuwe secretaris.
- De voorzitter vraagt of alle leden ook in 2025 betrokken willen blijven bij het SB. Alle leden hebben deze wens. De verlenging van het lidmaatschap voor één jaar zal daarom formeel aangevraagd worden bij de staatssecretaris (**Actie 1**).
- Peter Verhagen: Op dit moment is het Petit Comité (PC) het overleg waar BZK spreekt met de Vereniging van eHerkenning aanbieders (VeHa) en hen informeert over de ontwikkelingen binnen Stelsel Toegang (ST). BZK is een markt consultatie gestart voor (potentiële) leveranciers van authenticatie- en machtigingsdiensten binnen het ST. Partijen die zich melden worden uitgenodigd om vanaf begin 2025 deel te nemen aan een stelseloverleg, waardoor een gelijke informatiepositie wordt gegeven aan alle (potentiële) leveranciers van middelen inclusief de leveranciers van eHerkenning, in het kader van het creëren van een 'level playing field'. Hier zullen geen andere onderwerpen besproken worden dan die nu op de agenda van het PC staan of in de governance van eHerkenning (eH) besproken worden. In samenwerking met de Stelsel Regisseur, Rob Kerstens, wordt ook besproken hoe inspraak vanuit de Dienstverleners (DV's) in het Stelsel Toegang ingebouwd kan worden voor zowel eH als andere toetredende partijen met nieuwe middelen. Begin 2025 zal een voorstel hiervoor klaarliggen die in februari op het SB besproken kan worden. (**Voorraadagenda 1**)

2. Verslag, besluitenlijst en acties

2.1. Verslag en besluitenlijst vorige bijeenkomst (Bijlage 2.1a en b)

Ter vaststelling het verslag en de besluitenlijst van het SB van 24 september 2024.

Er zijn geen opmerkingen of vragen naar aanleiding van het verslag of de besluitenlijst van SB 32. Daarmee is het verslag en de besluitenlijst vastgesteld.

2.2. Actiepuntenlijst (Bijlage 2.2)

Ter bespreking de actiepuntenlijst.

Actie 1: "Nodig de Staatssecretaris uit voor een werkbezoek aan eH en/of een gesprek over eH." De voorzitter laat weten dat zij de uitnodiging aan de Staatssecretaris persoonlijk aan hem heeft overhandigd én per post heeft verstuurd. Peter Verhagen laat weten dat de uitnodiging bij BZK intern met positief advies aan de Staatssecretaris wordt voorgelegd. De voorzitter hoopt de Staatssecretaris in het eerste kwartaal van 2025 te mogen ontvangen met een delegatie vanuit het SB.

3. Vaststelling plannen (Bijlage 3)

Voorzitter: De inleidende notitie geeft toelichting op de totstandkoming van de plannen en de indeling van de inhoud. In zowel het Meerjarenplan 2025-2027 (MJP) als het Jaarplan 2025 (JP) zijn vier focuspunten bepaald; Betrouwbaarheid, Samenwerking, Vernieuwing en Continuïteit. In het MJP zijn onder deze focuspunten een aantal langetermijndoelen (LTD) beschreven. In het JP 2025 staan acties die aan deze LTD bijdragen, en in de komende jaren kunnen in de jaarplannen vervolgacties worden ondernomen om alle LTD te behalen.

3.1 Meerjarenplan 2025 – 2027 (Bijlage 3.1)

Ter bespreking en vaststelling

De voorzitter vraagt leden om opmerkingen en vragen te delen.

Vragen en toelichting n.a.v. het MJP:

- Peter Verhagen, Pag. 4, Hfd. 2. Staat dat het stelsel eTD in 2027 'as is' zal zijn ondergebracht in Stelsel Toegang. Dit zal reeds het geval zijn in 2025; daarom wordt het jaartal in de tekst aangepast.
- Jos Schaffers vraagt zich af of de uitvoering van het MJP bij het huidige eTD stelsel governance ligt of bij de nieuw te vormen governance van het ST. Peter Verhagen laat weten dat er separaat wordt gewerkt aan de ontwikkeling en implementatie van Stelsel Toegang. Daarin wordt het MJP van eHerkenning niet geïntegreerd. In het MJP wordt deze zin opgenomen: "De ontwikkeling van het ST zal invloed kunnen hebben op de inhoud en doelen van het MJP. Waar nodig kan dit plan tussentijds worden herzien."
- Peter Verhagen: Pag. 8, Hfd. 4.: Hier staat dat BZK blijft het huidige stelsel financieren *totdat de laatste dienstverlener is overgestapt*. Dit wordt aangepast naar "...tot de besluitvorming en governance van het Stelsel eTD volledig is overgedragen en geïntegreerd in respectievelijk de VeHa en Stelsel Toegang."

Maurice van Erven is blij met de bondigheid van het plan en de concrete (lange termijn) doelen die hierin beschreven staan.

Alle leden zijn akkoord met het Meerjarenplan 2025-2027 (**Besluit 1**) met de bovenstaande aanpassingen. Daarmee is het plan in het SB bekrachtigd en zal het aan de Minister worden voorgelegd ter goedkeuring (**Actie 2a**).

3.2 Jaarplan 2025 (Bijlage 3.2)

Ter vaststelling

De voorzitter licht toe dat het Jaarplan 2024 is goedgekeurd door het TB en kan worden gezien als een deelplan van het MJP.

Vragen en toelichting n.a.v. het JP:

- Jacques Snel voegt toe dat ook het JP via een zorgvuldig proces tot stand is gekomen waarbij alle betrokken partijen uitgebreid gesproken zijn. Daarnaast is er een goed verband gelegd tussen het JP en MJP door de LTD en de uitwerking in acties, maar ook doordat elke vier maanden in voortgangsrapportages wordt

aangegeven aan welke dossiers er is gewerkt en hoe die bijdragen aan de focuspunten van het JP/MJP. Dit bevordert de transparantie en vergemakkelijkt een goede evaluatie. Indien nodig kan dan ook bijgesteld worden gedurende het jaar.

- In het TB is kort besproken of in het Jaarplan 2025 al moet worden gesproken over de snelle Wallet ontwikkelingen. De deelnemers van het TB verwachten echter dat dit pas in 2026 relevant wordt zodat wij erop tactisch niveau op moeten acteren. In het MJP onder kopje 3.3 kan aanleiding gevonden worden om in het JP van 2026 hierover wel acties op te nemen.
- Jos Schaffers is blij met de acties die opgenomen zijn in het JP. Er staat ook opgenomen dat er een oefening moet worden georganiseerd met de calamiteitenorganisatie. Hiervoor is nog geen deadline opgesteld. Jacques Snel deelt dat het overeenkomen en vastleggen van een goede calamiteiten- en incidentmanagementorganisatie best wat voeten in de aarde heeft. We willen de verantwoordelijkheden zo leggen dat ze niet alleen juridisch kloppen maar ook in de praktijk waargemaakt kunnen worden. De oefening, nadat alles is vastgelegd en in het TB goedgekeurd, zal een goede praktijktest zijn. Gedurende het jaar zal duidelijk worden wanneer dit ingepland kan worden. Dit onderwerp heeft veel aandacht in het TB.
- Daarnaast worden dezelfde aanpassingen gemaakt in het JP als bij bespreking van het MJP zijn vastgesteld.

Alle leden zijn akkoord met het Jaarplan 2025 met de bovenstaande aanpassingen (**Besluit 2**). Daarmee is het plan in het SB bekrachtigd en zal het aan de Minister worden voorgelegd ter goedkeuring (**Actie 2b**).

4. Voortgang op de Wdo & Governance

Mondelinge terugkoppeling van Peter Verhagen (BZK)

De voorzitter geeft het woord aan Peter Verhagen en vraagt hem o.a. toelichting te geven op de vraag wat het betekent dat het Stelsel eTD 'as is' overgaat naar ST in de eerste release in de zomer van 2025.

Peter Verhagen licht toe dat de plateauplaning is losgelaten en er is overgestapt op een releaseplanning om voortgang te kunnen laten zien, met name de aansluiting op het ST. De politieke druk ligt vooral op machtigen en vertegenwoordigen voor de gehele overheid. Daarom is in de eerste release besloten om het mogelijk te maken om op TVS aan te sluiten. Daarmee is de zorg aangesloten alsmede de bevoegdheidsverklaringsdienst ouderlijk gezag.

In de komende maanden worden de vervolgreleases ingedeeld en daarbij worden ook de andere private aansluitende diensten meegenomen. Deze aanpak wordt naar verwachting in Q1 2025 aangeleverd. In de daaropvolgende releases gaat daarom het landschap veranderen. Voor eH zal het erkenningsproces ingaan en andere diensten kunnen toetreden. In die fase zal het eigendom van eH in private handen (moeten) komen (lees: het eigendom moet in handen komen van de VeHa en een deel van het beheer moet ontvlochten worden van de huidige governance en overgedragen aan de VeHa). Voor de ontvlechting is nog geen tijdslijn te geven.

Vragen:

- Maurice van Erven: Op dit moment zijn de overheidsdienstverleners ontzorgd d.m.v. de makelaarsfunctie van eH en hebben dienstverleners geen reden om actie te ondernemen om aan te sluiten. Als migratie nodig gaat zijn moet dit optijd gecommuniceerd worden.
Peter Verhagen vult aan dat er op 3 manieren aangesloten kan worden op het ST:
1) Met TVS als makelaar (publieke voorziening),
2) Met een andere makelaar die in een volgende release ook toetreedt tot het ST (private voorziening),

3) Met een eigen voorziening.

Marcel Wendt verwacht, en ziet dit ook al om zich heen gebeuren, dat dienstverleners toch gaan overstappen naar TVS omdat het zoals zij het ervaren gratis is. Dit wordt namelijk gezamenlijk ingekocht door o.a. VWS of een gemeentefonds niet of niet altijd doorbelast naar de Dienstverlener. Over de investering die het kost om over te sluiten wordt niet gecommuniceerd. Daarnaast herkent ook Peter Verhagen dat er wel degelijk kosten zijn voor TVS.

- 150 Dienstverleners zijn via eH op polymorfe pseudoniemen. Binnen ST is er een discussie over of dit mogelijk geschrapt kan worden. Dat is zeer onwenselijk voor het waarborgen van de privacy.
- Maurice van Erven vraagt waarom er alsnog is gekozen om TVS eerder te laten aansluiten, aangezien hierdoor nog meer verschil ontstaat ten voordele van TVS. Eerder is aan Hetty Lucassen ook gevraagd om het aansluiten van TVS zo veel mogelijk gelijk te trekken met het aansluiten van andere makelaars. VNG adviseert het niet aan de gemeenten om nu aan te sluiten. Peter Verhagen geeft aan dat de eerste release op deze manier is ingevuld vanwege de druk van het aansluiten van de zorg. TVS is momenteel nog niet breed beschikbaar. In het releaseschema wordt ruimte gegeven aan de private voorzieningen om spoedig klaar te zijn om aan te sluiten, zodat TVS daarmee wordt ingehaald.
- Marcel Wendt voegt toe dat alle gewenste voorzieningen al in eH beschikbaar zijn via de private makelaars zowel voor alle overheidsdienstverleners als voor private dienstverleners. Nieuwe authenticatievoorzieningen kunnen via die makelaar ook aansluiten. Wegens de onzekerheid van het businessmodel is het niet zijn verwachting dat andere middelen op de markt zullen komen en tot ST toetreden, anders dan bijv. Google omdat die een ander businessmodel hanteert. Jos Schaffers heeft begrepen dat TVS exclusief werkt voor middelen binnen het BSN-domein. Voor verzekeraars die daar eveneens af enkel buiten werken is TVS daarom geen optie. Het is ook geen optie om een eigen voorziening te bouwen. Daarom maakt het Jos Schaffers ongerust dat private voorzieningen mogelijk hun businessmodel gaan verliezen. Daarom wil hij benadrukken dat het belangrijk is dat hiervoor de ruimte gecreëerd moet worden en blijven.
- Ook Willemijn Vlasman bevestigt dat er al goede oplossingen klaarliggen waarop ook aangesloten kan worden. Wat is het verschil tussen wat TVS en de huidige makelaars kunnen aanbieden? Marcel Wendt geeft aan dat TVS alleen SAML kan en daarmee DigiD en eH kan ontsluiten waarbij ze eH doorverkopen. Private ontsluitende diensten zoals eH en OAD, ontzorgen de markt volledig.
- De voorzitter vraagt of er aan de in de wet opgenomen termijnen vast wordt gehouden. Peter Verhagen geeft aan dat de termijn van 18 maanden blijft staan en kan eventueel verlengd worden als dat wenselijk is. De termijn van 36 maanden is in de communicatie terechtgekomen maar staat niet in de wet. Het is wel de ambitie van BZK om in 3 jaar het ST te ontwikkelen en implementeren zodat partijen hierop aan kunnen sluiten.
- Jos Schaffers: De WDO verplicht o.a. pensioenverzekeraars om straks alle erkende middelen te gaan faciliteren. Bij DigiD zijn de kosten daarvan iets waarover we in gesprek kunnen. Maar stel dat privaat middel X of Y straks wordt toegelaten: hoe voorkomen we dan dat die leverancier z'n prijs na verloop van tijd enorm verhoogt? Peter Verhagen zal hierop per mail reageren aan Jos Schaffers en deelt het antwoord in het volgend SB (**Actie 3**).
- De voorzitter vraagt zich af of eventueel toetredende nieuwe middelenaanbieders eveneens komen te staan onder toezicht van de RDI. Peter Verhagen geeft aan dat het inderdaad niet wenselijk is dat voor verschillende aanbieders verschillende vormen van toezicht zouden gelden.
- Peter Verhagen: De communicatie vanuit BZK over de implementatie van de Wdo is te vinden via digitaleoverheid.nl en een nieuw ingerichte pleio site.

Naar aanleiding van de verschillende punten uit deze discussie wordt BZK gevraagd om een schriftelijke toelichting te geven en aan te bieden ter bespreking vóór het volgende SB, op de volgende punten (**Actie 4**):

1. Geef inzicht in de inhoud en planning van de volgende releases.
  - a. Deel de planning van de opvolgende releases en geef aan op welke wijze de governance van Stelsel eTD op de hoogte wordt gehouden van de voortgang.
  - b. Geef in de planning aan wanneer DV's moeten migreren en welke termijn hiervoor is ingepland.
  - c. Geef hierbij aan hoe private voorzieningen eerder of gelijk met TVS kunnen aansluiten op ST.

(Voorraadagenda 1)

2. Maak de totale kosten van (het aansluiten op) TVS inzichtelijk en geef aan welke mogelijkheden er zijn om de (geplande) financieringslijnen te wijzigen zodat er financieel een level playing field ontstaat. **(Voorraadagenda 2)**

3. Voortgang Tactisch Beraad

Ter informatie, mondelinge toelichting op de voortgang Tactisch Beraad van Jacques Snel.

De voorzitter geeft het woord aan Jacques Snel. Hij deelt de voortgang vanuit het TB.

- Vorige maand was het 100ste TB, georganiseerd bij de Sterrewacht. Na een korte rondleiding hebben we een regulier TB gehad en gevierd dat het beraad al zo lang bestaat.
- Er is veel aandacht voor de ontwikkelingen in de werkgroep Calamiteitenorganisatie en Incidentmanagement. Bij de bespreking van het Jaarplan (agendapunt 3.2) is hier ook iets over gezegd.
- Identificatie op Afstand (I.o.A.) staat al een tijd hoog op de agenda van het TB. De RDI wil als toezichthouder een goed handvat hebben om het toezicht concreet vorm te kunnen geven. Er is overigens geen twijfel over de zorgvuldigheid waarmee dit nu al gebeurt. ETSI zal binnenkort een technisch normenkader vaststellen dat we als leidraad willen gebruiken voor I.o.A. binnen eH.
- De presentatie over S2S die op deze agenda staat zal ook in het volgende TB gegeven worden.
- Binnen het TB besteden we eveneens aandacht aan de ontwikkelingen rond de implementatie van de Wdo en de ontwikkeling van ST, maar de focus ligt vooral op de huidige praktijk. Het is daarom goed dat in het SB hierover de discussie wordt gevoerd.

4. Presentatie S2S oplossingen

Ter informatie

De voorzitter geeft het woord aan Marcel Wendt, die een PowerPointpresentatie over de inzet van S2S-koppelingen op het scherm deelt. Deze presentatie wordt als bijlage bij dit verslag meegestuurd.

Vragen en reacties:

- Maurice van Erven ziet dit als een zeer interessante ontwikkeling en hij spreekt graag met Marcel Wendt en de andere leveranciers verder over de mogelijke toepasselijkheid bij gemeenten. Hij vraagt zich o.a. af of dit ook voor wettelijke vertegenwoordiging op termijn een oplossing kan bieden.
- Peter Verhagen vraagt zich af in hoeverre deze oplossingen een stap zijn in de richting van de Wallet. Marcel Wendt licht toe dat S2S-koppelingen op dit moment een oplossing zijn. De vraagstelling kwam bij o.a. de RVO, UWV en BD vandaan, die een realtime oplossing zoeken voor machtigingen waarbij brieven hierover overbodig worden.

5. Terugkoppeling uit eigen kring

De leden geven een mondelinge terugkoppeling van relevante ontwikkelingen uit eigen kring.

De voorzitter geeft alle leden de gelegenheid om relevante ontwikkelingen uit eigen kring te delen:

- Maurice van Erven deelt ter informatie: In samenwerking met Luc Boss van de Belastingdienst is Maurice van Erven een notitie aan het voorbereiden voor in de PGDI met een advies voor het uitwisselen van data met gebruik van online portaal dienstverlening tussen overheden. Dit gaat niet over eH op zichzelf, maar het brede gebruik van portaaldiensten tussen overheden.
- Michel van Loon:
  - Zoals alle organisaties heeft ook Logius te maken met de aanscherping van het toezicht op de wet DBA. Dit zorgt voor een aantal noodzakelijke personeelswijzigingen binnen Logius en ook specifiek in het beheerteam.
  - Ondertussen wordt er hard gewerkt aan o.a. het bouwen van realtime rapportages die in 2025 online zullen komen en daarna nog verder doorontwikkeld kunnen worden met aanvullende data en zoekopties.
- Jos Schaffers:
  - Het is goed nieuws dat BZK een ministeriële regeling schrijft voor gecombineerde dienstverlening. Jos is hierover in contact met Odette Bies, Jurist bij BZK.
  - Leden van de VvV zijn in de afrondende fase van de DORA implementatie.

6. Rondvraag

Er zijn geen vragen.

7. Afsluiting

De voorzitter dankt alle aanwezigen voor de inbreng en sluit de vergadering.

Het eerstvolgend SB is wordt ingepland in 18 februari 's middags en is live bij Logius. Ook de overige beraden voor 2025 worden binnenkort ingepland op dinsdagochtenden in juni, september en december.